

Taidetta ilman rajoja – OmaPolun taiteen teesit

Näitä teesejä pohdimme aktiivisesti. Haluamme toteuttaa niitä mm. pajojemme työssä, mutta yhdenvertaisuuden ja osallisuuden ydinperiaatteet peilautuvat soveltaen myös kaiken työmme lähtökohdissa.

- Taide, niin vapaa taideilmaisu kuin soveltavat taiteen alatkin, kuuluvat kaikille – rajoitta.
- Taide on kaikille yhteistä ja parhaimmillaan se lisää yhdenvertaisuutta, aktiivisuutta, osallisuutta ja yhteyttä.
- Taide on, tekijänsä ominaislaadusta huolimatta, vuoropuhelua ja näkemysten vaihtoa tekijän ja kokijan välillä ilman rajoja.
- Taide lisää itsetuntemusta, maailman ilmiöiden kokemista, näkemistä ja tulkintaa.
- Lähtökohtaisesti kuva- ja mediataide sekä taidekäsityö ovat viesti ja viestien välittämistä ihmiseltä ihmiselle, ei siis ensisijaisesti esimerkiksi kehitysvammaiselta ns. tavalliselle ihmiselle.
- Taidetta ja kulttuuria ei tarvitse eikä tule leimata "vammaistaiteeksi", "outsider-taiteeksi", "mustien taiteeksi", "naistaiteeksi", "homotaiteeksi"... Leimat vievät vapautta.
- Näin ollen ns. kehitysvamma- tai erityisryhmätaidetta ei ole olemassa erillisenä alakulttuurinaan – ei ainakaan pitäisi.
- Vilpittömästi hyvää tarkoittavat hankkeet "kehitysvammaisten taiteen" tukemiseksi lähtevät vieläkin liian usein ylhäältä päin nähdysti ja ohjatusti, autettava/auttaja-asetelmasta.
- Usein kehitysvammaisten taiteen tukeminen lähtee aidoista ja tasavertaisuuteen pyrkivistä lähtökohdista, mutta toisinaan erityisryhmien taiteen "tukemisessa" eteenpäin on kysymys tiedostamattomista säälin tunteista tai kurkistelunhalusta johonkin outoon ja erilaiseen.
- Muodikas ilmiö "kehitysvammataide" on siis esileimattua taidetta. Se on omiaan lisäämään eriarvoisuutta ja eriytymistä. Se valmistaa kokijan tietyllä vastaanottotajuudelle ja varustaa näkijän valmiiksi tietyllä asenteella.
- Usein nähdyt sanat, "aitous", "lapsenomaisuus", "pehmeys", "hellyttävyyys" tms. yksinomaan luonnehtimassa kehitysvammaisten ihmisten tekemää taidetta, kaventavat teosten olemuksen yksiulotteiseksi.
- Kaikki ovat taiteen tekijöinä ja kokijoina samalla viivalla rajoineen ja erityisyyksineen.
- Kaikki kokevat ja tekevät taidetta yksilöllisten ominaisuuksiensa kautta.
- Erityistä tukea tarvitsevat ihmiset eivät saa olla tavoitteellisen kulttuuri- tai taidekoulutuksen ulkopuolella.
- Kaikki taiteen tekijät tarvitsevat koulutusta ja oppia, jokainen omista lähtökohdistaan ja huolimatta siitä minkälainen ihminen hän on omine erityispiirteineen. On myös hyvä muistaa, että on olemassa huikeita taiteilijoita vailla minkäänlaista taidekoulutusta.
- Taide- tai taideteollisuustuotoksien, oli sitten tekijänä kuka tahansa taiteilija, pitää olla esillä myös yhteisillä estradeilla ja kaikkien arvioitavissa. Kehitysvammaisen taiteilijan teos ei ole arvioinnin ulkopuolella.
- Taide, minkälaisen taiteilijan tahansa tekemänä, ei ole keneltäkään pois, eikä se laske taiteen itseisarvoa tai sen roolia maailman menossa.